



Pierwsze w Krakowie tablice ze znakami AAC w parku przy forcie „Kościuszko”

2025-10-31

Na trasach zwiedzania otoczenia fortu „Kościuszko” pojawiły się specjalne tablice edukacyjno-informacyjne, które będą wsparciem dla osób używających komunikacji alternatywnej. Dzięki tej inicjatywie przestrzenie publiczne zyskują dostępność dla wszystkich użytkowników. Symboliczny jest także moment odsłonięcia tablic, ponieważ październik jest miesiącem osób niemówiących lub mających trudności z mową.

Ważny krok w dostępności i edukacji historycznej

Na nowo zamontowanych tablicach zostały umieszczone symbole AAC, które umożliwią osobom z zaburzeniami komunikacji (m.in. z autyzmem, porażeniem mózgowym czy po udarze) samodzielny dostęp do wiedzy historycznej. Dzięki nim każdy, niezależnie od swoich ograniczeń, może poznać trudne zagadnienia historyczne czy architektoniczne. To przejaw rzeczywistej inkluzji – publiczne przestrzenie stają się dostępne dla wszystkich, dając osobom niemówiącym głos w edukacji historycznej. Ponadto, obecność symboli pokazuje, że komunikacja może mieć różne formy, co wpływa na popularyzację kultury szacunku dla różnorodności. W ten sposób park Fort 2 „Kościuszko” im. prof. Janusza Bogdanowskiego nie tylko opowiada o historii, ale też tworzy przyjazne miejsce, gdzie każdy ma prawo do zrozumienia i bycia zrozumianym.

Tablice zostały zrealizowane na zlecenie Zarządu Budynków Komunalnych, we współpracy w zakresie symboli AAC z Ewą Przebindą, logopedą, terapeutą AAC, współautorką systemu komunikacji MÓWik, a w zakresie kwestii historycznych oraz związanych z architekturą militarną – z dr inż. arch. Krzysztofem Wielgusem.

Czym jest komunikacja alternatywna (AAC)?

Wielu z nas bierze możliwość swobodnej mowy za pewnik. Jednak co zrobić, gdy choroba, niepełnosprawność rozwojowa lub uraz uniemożliwiają nam mówienie? Właśnie dla tych osób stworzono AAC, czyli Komunikację Wspomagającą i Alternatywną. AAC to wszelkie metody, które pomagają ludziom komunikować się bez użycia mowy ustnej lub wspierają ich niewystarczającą mową. Mówiąc prościej, to „narzędzia do mówienia”, które dają głos osobom niemówiącym. Mogą to być proste gesty, specjalne tablice z symbolami, po których dziecko wskazuje palcem, aż po zaawansowane aplikacje na tablety, które generują mowę na podstawie wybranego obrazka. Celem AAC jest umożliwienie każdemu wyrażania swoich myśli, potrzeb i emocji, gwarantując tym samym fundamentalne prawo do komunikacji.

Październik miesiącem AAC

Miesiącem poświęconym AAC na całym świecie jest październik. Głównym celem Miesiąca Świadomości AAC jest wyjście poza środowiska terapeutyczne i dotarcie do szerokiej opinii publicznej, tak aby pokazać jak wiele osób na co dzień korzysta z tej metody – od małych dzieci z autyzmem,



**Magiczny
Kraków**

przez osoby z porażeniem mózgowym, aż po dorosłych po udarach. Zrozumienie to klucz do wspierania osób korzystających z AAC, by mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, uczyć się i pracować. Październik to czas, by uświadomić sobie, że komunikacja może przybierać różne formy, a brak mowy ustnej wcale nie oznacza braku myśli.

Umieszczanie symboli AAC w miejscach publicznych ułatwia osobom niemówiącym lub mającym trudności w komunikacji przekazanie potrzeb, pytań i reakcji — dzięki temu mogą samodzielnie załatwić sprawy codzienne. Widoczne piktogramy zmniejszają bariery w sklepach, urzędach, placówkach medycznych i szkołach, przyspieszając obsługę i zwiększając bezpieczeństwo. Takie oznakowanie normalizuje korzystanie z AAC, podnosi świadomość społeczną i redukuje stygmatyzację. Dodatkowo oznakowania są proste, nisko-kosztowe i dają realną szansę na większą niezależność oraz godność osób korzystających z alternatywnych form komunikacji. Coraz więcej instytucji publicznych udostępnia swoje miejsce dla komunikacji wspomagającej i alternatywnej.